

УДК 349.6:341+504

О.М. ШУМІЛО, канд. юрид. наук, доц.,
Науково-методичний центр навчальних закладів
МВС України

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ ВИКИДАМИ

Ключові слова: екологічне право, міжнародна торгівля викидами, зміна клімату, Кіотський протокол

Актуальність дослідження продиктована зростаючою небезпекою зміни клімату, що належить до найважливіших глобальних викликів XXI століття та пріоритетів міжнародних відносин. Вона виходить далеко за межі чисто наукового питання і є комплексною міждисциплінарною проблемою, що охоплює всі ключові аспекти сталого розвитку - екологічні, економічні та соціальні. Очікувані зміни клімату неодмінно вплинуть на життя людей, стан тваринного та рослинного світу в усіх регіонах планети, а в деяких із них спричинять реальну загрозу благополуччю та навіть життю людей, а також сталому розвитку. Зазначені фактори визначають необхідність враховувати зміни клімату як один із ключових довгострокових факторів національної безпеки України і висувають проблему глобальних змін клімату в її національному і міжнародному вимірах до ряду пріоритетів політики держави [1]. Розвиток суспільних відносин потребує комплексного підходу щодо поводження та попередження негативного впливу зміни клімату на людей та довкілля, зокрема, шляхом міжнародної торгівлі квотами на викидами.

Зазначеній проблемі, з точки зору правового регулювання екологічної безпеки, приділяли увагу вітчизняні вчені, зокрема такі, як В.І. Андрейцев, А.П. Гетьман, В.В. Костицький, Ю.С. Шемшученко та ін.

тематики разом із тим, доводиться констатувати, що майже відсутні праці щодо правової регламентації торгівлі викидами на національному рівні. Тим більше, що зараз перед суспільством постала ціла низка проблем практичного впровадження торгівлі квотами та дотримання при цьому екологічного правопорядку. Тому метою статті є аналіз правових аспектів міжнародної торгівлі викидами, як складового чинника комплексного механізму попередження та мінімізації негативного впливу зміни клімату. Її новизна полягає у застосуванні міжгалузевого підходу та вироблених рекомендаціях щодо забезпечення відкритості та прозорості процесу прийняття рішень та виконавчої діяльності органів влади та місцевого самоврядування.

Таким чином, правове регулювання міжнародної торгівлі викидами здійснюється на двох рівнях – міжнародному та національному, при цьому у внутрішньому законодавстві зазначені питання висвітлюються в актах екологічного, гірничого, господарського, фінансового права.

В міжнародно-правовому аспекті особливо важливу роль для нашої країни має сприйняття та впровадження загальноєвропейських підходів з питань зміни клімату. Здійснюючи Європейську політику сусідства уряд України прагне до розширення співробітництва у сфері навколишнього середовища, тому наша держава бере активну участь у діяльності спільної Робочої групи Україна - ЄС з питань змін клімату [2].

Європейська стратегія сталої, конкурентоспроможної і безпечної енергетики передбачає, що Схема торгівлі викидами ЄС створює гнучку та рентабельну основу енерговиробництва з максимально сприятливим впливом на кліматичні умови. Схема торгівлі викидами ЄС закладає підвалини для поступового розширення світового ринку по вуглецю і, таким чином, дає Європейському бізнесу перевагу на старті [3].

Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клі-

мату (далі - Кіотський протокол) [4], до якої приєдналась Україна [5], ставить на мету досягнення у виконанні відповідних положень Конвенції стабілізації концентрацій парникових газів в атмосфері на такому рівні, який не допускав би небезпечного антропогенного впливу на кліматичну систему.

В ст.17 Кіотського протоколу передбачена можливість торгівлі викидами державами-учасницями цієї угоди, з метою забезпечення умов для того, щоб їхні сукупні антропогенні викиди парникових газів, в еквіваленті двоокису вуглецю не перевищували встановлених для них кількісних показників, визначених з урахуванням встановлених для них зобов'язань з кількісного обмеження та скорочення викидів і відповідно до положень ст.3 Протоколу, з метою скорочення їхніх сукупних викидів таких газів принаймні на п'ять відсотків порівняно з базовим рівнем 1990 року за період дії зобов'язань із 2008 по 2012 роки.

Будь-яка подібна торгівля має доповнювати внутрішні дії країни, спрямовані на досягнення цілей виконання визначених кількісних зобов'язань щодо обмеження та скорочення викидів.

Проекти спільного впровадження, як один із гнучких механізмів Кіотського протоколу [4], дозволяє країні-стороні Додатка 1 Рамкової конвенції ООН із зміни клімату [6] передавати іншій такій стороні або набувати у неї одиниці скорочення викидів, визначених в результаті розробки проектів, спрямованих на скорочення антропогенних викидів парникових газів (ст.6). Цей механізм сприяє залученню інвестицій міжнародного приватного сектору у проекти спільного впровадження.

Україна веде активну політику щодо залучення іноземних інвестицій шляхом стимулювання процесу розробки та реалізації проектів спільного впровадження в Україні відповідно до ст.6 Кіотського протоколу, а також шляхом визначення інших засобів міжнародної торгівлі викидами, передбаче-

них ст.17 Кіотського протоколу. Так, Національне агентство екологічних інвестицій України (далі - Нацекоінвестагентство) та Міністерство довкілля, суші та моря Італії підписали відповідний Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері зміни клімату, розробки проектів спільного впровадження та участі в міжнародній торгівлі викидами за Кіотським протоколом [7]. Подібний міждержавний акт було підписано Національним агентством екологічних інвестицій України з Міністерством довкілля, сільськогосподарських та морських справ Іспанії [8].

З метою імплементації норм Кіотського протоколу та виконання своїх міжнародних зобов'язань в Україні прийнято низку нормативних актів. Так, Кабінетом Міністрів України створено центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, уповноважений на провадження міжнародної діяльності за Кіотським протоколом - Нацекоінвестагентство, на який і покладено обов'язок з укладення угод з продажу частин установленої кількості викидів парникових газів, за погодженням з Міністерством економіки та Міністерством фінансів [9].

Основними завданнями Нацекоінвестагентства також є:

- участь у формуванні та забезпечення реалізації державної інвестиційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та державної політики у сфері регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату;

- виконання вимог Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та впровадження механізмів, передбачених Кіотським протоколом до неї, в тому числі, в частині реалізації проектів, спрямованих на охорону навколишнього природного середовища, залучення інвестицій в охорону навколишнього природного середовища;

- створення та забезпечення функціонування національної системи торгівлі викидами;

- провадження міжнародної діяльності за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї [10].

Нацекоінвестагентство створює для виконання покладених на нього завдань колегію, до складу якої входять: Голова Нацекоінвестагентства (голова колегії), перший заступник та заступники Голови (за посадою), керівники структурних підрозділів Нацекоінвестагентства (за рішенням Голови); керівники інших центральних органів виконавчої влади, народні депутати України, представники інших органів державної влади, представники громадських організацій, творчих спілок, наукових установ, інших організацій (за згодою) [11].

Кошти, які надходять до державного бюджету України в результаті операцій з міжнародної торгівлі викидами, мають використовуватися лише за цільовим призначенням, що прямо передбачено бюджетним законодавством. З метою виконання зазначеної вимоги законодавства міністерства палива та енергетики, вугільної промисловості, промислової політики, аграрної політики, житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та будівництва, охорони навколишнього природного середовища зобов'язані у встановлений строк розробити та за погодженням з Міністерством фінансів, Міністерством економіки та Нацекоінвестагентством внести на розгляд Кабінету Міністрів України узгоджений план обґрунтованих заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, що надійшли від продажу частин установленої кількості викидів парникових газів.

Державним бюджетом України 2010 року [12], як і минулого року, в п.37 ч.1 ст.6 передбачено, що джерелами формування спеціального фонду Держбюджету України на 2010 рік у частині доходів є й кошти, отримані від продажу частин встановленої кількості викидів парникових газів, передбаченого статтею 17 Кіотського протоколу.

Згідно висновку колегії Рахункової палати щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2009 року [13], за рахунок продажу частин встановленої кількості викидів парникових газів, передбаченого ст.17 Кіотського протоколу, які у січні - червні минулого року до державного бюджету не надходили, забезпечено збільшення доходів державного бюджету на суму майже 3 млрд. гривень.

Урядом у 2009 році був затверджений Порядок використання коштів державного бюджету, отриманих від продажу одиниць (частин) установленої кількості викидів парникових газів, передбаченого ст.17 Кіотського протоколу [14]. Головним розпорядником бюджетних коштів, отриманих від такого продажу є Мінприроди, розпорядником нижчого рівня - Нацекоінвестагентство, одержувачами - юридичні та фізичні особи, що здійснюють реалізацію проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій та інші заходи, спрямовані на виконання Кіотського протоколу [4].

Додаток до Порядку використання коштів державного бюджету, отриманих від продажу одиниць (частин) установленої кількості викидів парникових газів, передбаченого ст. 17 Кіотського протоколу [14] визначає напрями використання коштів державного бюджету, отриманих від продажу одиниць (частин) установленої кількості викидів парникових газів. Таким чином, реалізація проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій шляхом:

- 1) енергозбереження;
- 2) переходу на використання видів палива з низьким рівнем впливу на довкілля (перехід на альтернативні види палива);
- 3) утилізації шахтного метану;
- 4) впровадження відновлювальних джерел енергії;
- 5) скорочення викидів інших парникових газів, крім двоокису вуглецю;
- 6) захисту довкілля.

Кабінет Міністрів України у 2009 році ви-

дав розпорядження Нацеконінвестагентству щодо укладання договору на продаж одиниць (частин) установленної кількості з Організацією з розробки нових енергетичних та промислових технологій (Японія) та здійснити передачу 50 млн. одиниць (частин) установленної кількості на умовах, визначених у договорі з рахунка України в Національному електронному реєстрі антропогенних викидів та абсорбції парникових газів на рахунок зазначеної Організації у Національному реєстрі Японії [15].

Уряд також доручив Міністерству охорони навколишнього природного середовища, Міністерству вугільної промисловості, Нацеконінвестагентству і Міністерству фінансів подати пропозиції щодо спрямування коштів, отриманих від продажу одиниць (частин) установленної кількості антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, на здійснення першочергових заходів, насамперед заходів щодо дегазації вугільних пластів діючих шахт [16].

У березні 2009 року уряд України своїм розпорядженням доручив Нацеконінвестагентству укласти угоди з продажу 14 млн. одиниць (частин) установленної кількості з компаніями, уповноваженими Урядом Японії і здійснити передачу 14 млн. одиниць (частин) установленної кількості на умовах, визначених в угодах, з рахунка України в Національному електронному реєстрі антропогенних викидів та абсорбції парникових газів на рахунки зазначених компаній у Національному реєстрі Японії [17].

Подібним розпорядженням було доручено укласти угоди Нацеконінвестагентству з продажу 100 млн. одиниць (частин) установленної кількості з компанією Дайтон Карбон СА (Швейцарія) та 50 млн. одиниць (частин) установленної кількості з компанією Тавхакі Інтернешнл ЛПІ (Нова Зеландія). Таким чином здійснити передачу 150 млн. одиниць (частин) установленної кількості з рахунка України в Національному електронному реєстрі антропогенних викидів та абсорбції па-

рникових газів на рахунки зазначених компаній відповідно до умов договорів про продаж [18].

Для практичної реалізації вищезазначених угод Кабінет Міністрів України затвердив Порядок розгляду, схвалення та реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій у період дії зобов'язань сторонами Кіотського протоколу [19]. Цим Порядком визначено процедуру розгляду, схвалення та реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій як комплексу заходів, спрямованих на скорочення викидів або збільшення абсорбції парникових газів, адаптацію до наслідків зміни клімату згідно з Кіотським протоколом в обсягах, встановлених для України додатком В до Кіотського протоколу і визначених міжнародними договорами про передачу частин установленної кількості викидів парникових газів. Частина викидів у встановлених на відповідний рік для України обсягах передаються іншим сторонам Кіотського протоколу згідно з додатком В до нього відповідно до положень зазначеного Протоколу. Проекти розробляються на підставі міжнародних договорів про передачу частин викидів заінтересованими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, юридичними особами та фізичними особами - суб'єктами підприємництва самостійно або із залученням спеціалізованих проектних організацій та подаються на розгляд Нацеконінвестагентства.

Торгівля викидами має вплинути на різні галузі господарського комплексу України та якість довкілля. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року [20] передбачає підвищення якості повітря та запобігання змінам клімату, що здійснюватиметься шляхом реалізації проектів спільного впровадження з дотриманням вимог Кіотського протоколу, розроблення та впровадження системи торгівлі національним надлишком квот на викиди парникових газів.

Національний план заходів з реалізації

положень Кіотського протоколу [21] передбачає участь у ньому майже всіх міністерств і відомств.

Так, впровадженню нових технологій в енергетичне виробництво з мінімальним впливом на навколишнє середовище відповідно до Зеленої книги сприятимуть ефективні схеми торгівлі викидами, зелені сертифікати та спеціальні тарифи, що будуть опрацьовані в спеціальних програмах та заходах з реалізації Енергетичної стратегії [22].

З упровадженням системи обміну/торгівлі вуглецевими квотами/кредитами українські шахти можуть розглядатися як джерела одержання таких кредитів. Починаючи з лютого 2005 року сума міжнародних угод з торгівлі квотами на викиди парникових газів становить уже більше 1 млрд. доларів США, а потенційний обсяг цього ринку до 2012 року оцінюється нарівні не менше 10 млрд. доларів США. Міжнародна торгівля викидами дозволяє передачу (продаж) частини національної квоти на викиди парникових газів (одиниць встановленої кількості) іншим країнам. Отримані кошти повинні стати інвестиційною складовою проведення реконструкції підприємств паливно-енергетичного комплексу країни, зокрема - вугільних шахт.

Проте витратити отримані кошти в 2009 році за призначенням - на проекти зі скорочення викидів парникових газів - Україна так і не змогла. Невдовзі після того, як японська сторона перерахувала гроші на рахунок Держкарбниці, Нацєкоінвестагентство оголосило конкурс на кращі екологічні проекти. У ньому могли брати участь державні і комунальні підприємства. Але в результаті конкурс так і не завершився [23].

Як повідомлялося, за час дії Кіотського протоколу Україна змогла здійснити лише одну операцію з продажу квот на викид парникових газів. Так, Україна продала Японії 30 млн. тонн еквіваленту вуглекислого газу (одиниць встановленої кількості). За це держава отримала близько 585 млн. дол. З них 375 млн. дол. японці виплатили грошима, а на

решту суми, згідно з домовленостями, повинні поставити устаткування [24].

За повідомленням прес-служби Генеральної прокуратури України [25], цим органом проведено перевірку додержання вимог законодавства при використанні бюджетних коштів, отриманих у 2009 році від продажу частини встановленої кількості викидів парникових газів, відповідно до ст.17 Кіотського протоколу.

Дослідною перевіркою встановлено, що внаслідок прийняття колишніми службовими особами Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України нормативно-правових актів усупереч вимогам Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» [26] Державним казначейством України змінено цільове призначення коштів спеціального фонду державного бюджету, які надійшли від продажу частини встановленої кількості викидів парникових газів у загальній сумі 2,3 млрд. грн.

За її результатами 28.04.2010 р. порушено кримінальну справу за фактами порушення законодавства про бюджетну систему та зловживання службовим становищем, що спричинило тяжкі наслідки державним інтересам, за ознаками злочинів, передбачених ч.2 ст.210, ч.2 ст.364 КК України [27].

Разом з тим, екологічні громадські організації України ще минулого року висловлювали побоювання, що кошти можуть бути використані не за призначенням, адже, процес продажу квот на викиди парникових газів в нашій країні є закритим та не прозорим для громадськості.

«Органи державної влади, відповідальні за даний процес, протягом 2009 року не надавали на запити громадськості інформації щодо суми отриманих коштів та міжнародної домовленості, яка мала місце із Японією у 2009 році. Нацєкоінвестагентство, яке здійснює дану діяльність повідомляло, що інформація про суму угоди є конфіденційною, при чому дана позиція органу державної влади не обґрунтовується жодним нормативним

положенням» - зазначила координатор програми зі зміни клімату МБО «Екологія Право Людина» Мар'яна Булгакова. Зазначена міжнародна благодійна організація наприкінці минулого року подала позов до адміністративного суду із вимогою зобов'язати КМ України та НАЕІ забезпечити доступ громадськості до інформації з продажу квот, оскільки закритість процесу приведе до того, що проконтролювати витрачення коштів, які були зараховані на спеціальний рахунок в Держбюджеті, буде неможливо, тим більше, що кошти на відповідні екологічні цілі мало б розподіляти НАЕІ, яке також і контролює їх витрачення [28].

Проаналізувавши міжнародні нормативно-правові акти, а також нормативні акти господарського, екологічного та фінансового права, можна дійти висновку, що в Україні ще не створено дієвого механізму щодо торгівлі викидами.

Вважаємо за доцільне, чим скоріше прийняти спеціальний закон, в якому комплексно врегулювати діяльність щодо застосування механізмів Кіотського протоколу, передбачивши, зокрема: визначення умов та порядку здійснення торгівлі одиницями встановленої кількості викидів, передачі або отримання одиниць встановленої кількості викидів, одиниць скорочення викидів, сертифікованого скорочення викидів та одиниць абсорбції парникових газів; запровадження системи контролю за ціноутворенням при торгівлі викидами, визначенням строків здійснення розрахунків за передані або отримані одиниці викидів, встановлення відповідальності за порушення у цій сфері; визначення критеріїв відбору відповідних проєктів, порядку отримання та використання коштів, що надходять від торгівлі викидами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Національної академії наук «Регіональні зміни клімату в Україні на фоні

глобальних кліматичних процесів» : від 27.01.2010 р., № 13.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення проєкту Плану дій «Україна-Європейський Союз» : від 12.02.2005 р., № 36-р.

3. Комісія Європейських Спільнот «Зелена книга» [(COM (2006) 105 остаточна редакція]. - Брюссель, 2006.

4. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату : від 11.12.1997 р. // Закон і Бізнес. - 2002. - 11. - № 44.

5. Закон України «Про ратифікацію Кіотського протоколу до Рамкової Конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату» : від 04.02.2004 р., № 1430-IV // ВВР України. - 2004. - № 19. - Ст. 261.

6. Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату : від 09.05.1992 р. // Закон і Бізнес. - 2002. - 11. - № 44.

7. Меморандум про взаєморозуміння між Національним агентством екологічних інвестицій України та Міністерством довкілля, суші та моря Італійської Республіки щодо співробітництва у сфері зміни клімату, розробки проєктів спільного впровадження та участі в міжнародній торгівлі викидами за Кіотським протоколом до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату : від 18.06.2009 р. // Офіційний вісник України. - 2009. - № 54. - Ст. 1893.

8. Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством довкілля, сільськогосподарських та морських справ Іспанії та Національним агентством екологічних інвестицій України щодо видів діяльності, передбачених статтями 6 та 17 Кіотського протоколу : від 11.12.2008 р. // Офіційний вісник України. - 2008. - № 99. - Ст. 3286.

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї» : від 17.04.2008 р., № 392

// Урядовий кур'єр. - 2008. - № 80-81.

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національне агентство екологічних інвестицій України» : від 30.07.2007 р., № 977 // Офіційний вісник України. - 2007. - № 57. - Ст. 2279.

11. Наказ Національного агентства екологічних інвестицій України «Про колегію Нацеконінвестагентства» : від 29.05.2008 р., № 22/5.

12. Закон України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» : від 27.04.2010 р., № 2154-VI // Голос України. - 30.04.2010. - № 80-81.

13. Постанова Колегії Рахункової палати України «Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2009 року» : від 20.08.2009 р., № 19-3.

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання у 2009 році коштів державного бюджету, отриманих від продажу одиниць (частин) установленої кількості викидів парникових газів, передбаченого статтею 17 Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату» : від 16.09.2009 р., № 1034 // Офіційний вісник України. - 2009. - № 75. - Ст. 2570.

15. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про укладення договору між Національним агентством екологічних інвестицій України та Організацією з розробки нових енергетичних та промислових технологій (Японія)» : від 29.01.2009 р., № 90-р.

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення видобування та використання газу метану з вугільних родовищ» : від 19.02.2009 р., № 194 // Офіційний вісник України. - 2009. - № 18. - Ст. 578.

17. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про укладення угод з продажу одиниць (частин) установленої кількості» : від 18.03.2009 р., № 277-р // Урядовий кур'єр. - 26.03.2009. - № 54.

18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про залучення інвестицій для фінансування проектів, спрямованих на змен-

шення обсягу викидів парникових газів» : від 20.05.2009 р., № 549-р // Урядовий кур'єр. - 02.06.2009. - № 96.

19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розгляду, схвалення та реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій у період дії зобов'язань сторонами Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату» : від 22.02.2008 р., № 221 // Офіційний вісник України. - 2008. - № 23. - Ст. 695.

20. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року» : від 17.10.2007 р., № 880-р // Офіційний вісник України. - 2007. - № 79. - Ст. 2961.

21. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного плану заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату» : від 18.08.2005 р., № 346-р.

22. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Енергетична стратегія України на період до 2030 року (Продовження. Розділи VI-XVI)» : від 15.03.2006 р., № 145-р.

23. Наказ Міністерства вугільної промисловості України «Про Концепцію реалізації положень Кіотського протоколу на шахтах Міністерства вугільної промисловості України» : від 03.09.2007 р., № 349 // Відомості Міністерства вугільної промисловості України. - 2007. - № 9.

24. Янукович заявив, що попередня влада розікрала гроші, отримані за Кіотським протоколом // Економіка [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.newsru.ua/finance/22apr2010/kiot.html>. - 22.04.2010.

25. Новини / офіційний інтернет-портал Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&id=38706&s=print. - 28.04.2010.

26. Закон України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» : від 26.12.2008 р., №

835-VI // Офіційний вісник України. - 2008. - № 100. - Ст. 3299.

27. Кримінальний кодекс України : від 05.04.2001 р., № 2341-III // ВВР України. - 2001. - № 25-26. - Ст. 131.

28. Доки громадськість судилася, вимага-

ючи зробити процес із продажу квот прозорим, японські кошти розікрали? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eko.portal.lviv.ua/news/2010/04/27/144240.html>. - 27.04.2010.

Шуміло О. М. Забезпечення екологічного правопорядку при міжнародній торгівлі викидами / О. М. Шуміло // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 598–605 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-2/10sommtv.pdf>

Виконано аналіз міжнародного та національного законодавства щодо міжнародної торгівлі викидами. Обґрунтована пропозиція щодо прийняття спеціального закону, який забезпечить виконання Україною зобов'язань, передбачених Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Шумило А.М. Обеспечение экологического правопорядка при международной торговле выбросами

Выполнен анализ международного и национального законодательства о международной торговле выбросами. Обосновано предложение насчет принятия специального закона, который обеспечит выполнение Украиной обязательств, предусмотренных Киотским протоколом к Рамочной конвенции ООН об изменении климата.

Shumilo A.M. Maintenance of the Ecological Law and Order at International Trade in Emissions

International and national legislation concerning world trade in emissions has been analyzed. The suggestion for adoption of a special law, which will provide the fulfillment of obligations, set by the Kyoto protocol in addition to The United Nations Framework Convention on Climate Change, was substantiated as well.

Форум права